

- Ovaa A., Groenendijk D., Haas M., Berlijn M. and CDNA. 2013. Rare birds in the Netherlands in 2012. *Dutch Birding* 35: 357–379.
- Ranner A. 2002. Nachweise seltener und bemerkenswerter Vogelarten in Österreich 1996–1998. Bericht der Avifaunistischen Kommission von BirdLife Österreich. *Egretta* 45: 1–37.
- Tibbitts L.T., Moskoff W. 1999. The Birds of North America. In: Poole A. (ed.). Cornell Lab of Ornithology, Ithaca; Retrieved from the Birds of North America.

Maciej Nagler

Rynek 24/7, 44-300 Wodzisław Śląski
maku3103@tlen.pl

Kolejne stwierdzenia świstuna amerykańskiego *Anas americana* w Polsce

Po pierwszych obserwacjach świstuna amerykańskiego *Anas americana* w Polsce w 2013 roku (Blank et al. 2013), wiosną 2014 miały miejsce dwa kolejne stwierdzenia tego gatunku. W dniu 22.03.2014, w rezerwacie przyrody Jezioro Wieleckie w woj. kujawsko-pomorskim, obserwowano samca (M. i T. Blank). Miejsce obserwacji jest oddalone o około 14 km od wsi Sitno, gdzie rok wcześniej widziany był pierwszy krajowy świstun amerykański (Blank et al. 2013). Tym razem osobnika przebywającego w stadzie 140 świstunów *A. penelope*, obserwowano tuż po wschodzie słońca z wieży widokowej we wsi Wiele. Mimo znacznej odległości do obserwowanej kaczki udało się wykonać dokumentację fotograficzną. Wieczorem tego samego dnia ptaka obserwowano wspólnie z W. Bagińskim i D. Kilonem w tej samej części jeziora. W kolejnych dniach już go nie widziano.

Czwarte krajowe stwierdzenie świstuna amerykańskiego miało miejsce w dniu 28.03.2014 na rozlewiskach Narwi koło Wizny, woj. podlaskie (obs. D. Dydo, M. Polakowski), gdzie również obserwowano samca. Wykryto go w miejscu odległym o około 40 km od miejscowości Łapy, gdzie samiec świstuna amerykańskiego był widziany wiosną 2013 roku (Blank et al. 2013). Koło Wizny obserwowano go w sprzyjających warunkach podczas żerowania i odpoczynku w stadzie około 40 świstunów. Osobnik ten wyraźnie tworzył parę z samicą świstuna zwyczajnego. Ptak przebywał w tym miejscu do 2.04.2014 włącznie (M. Polakowski i in.).

Obserwowane osobniki wyróżniały się ubarwieniem głowy, na której zaznaczał się kremowobiały pas biegnący przez centralną część szarej głowy, a od oka daleko w kierunku karku sięgała ciemnozielona maska. U obu osobników zauważalne były także nieznacznie większe rozmiary w porównaniu do świstuna oraz brzoskwinioworóżowe ubarwienie piersi i boku tułowia. Wykonano obszerną dokumentację fotograficzną i filmową. Na podstawie jej analizy ustalono, że były to inne osobniki, na co wskazuje odmienny kształt białego pasa na szczycie głowy u obu ptaków. Oba stwierdzenia uzyskały akceptację Komisji Faunistycznej.

Świstun amerykański jest jednym z najszerzej rozprzestrzenionych gatunków ptaków wodnych Ameryki Północnej (Wishart 1983). Zasiadła obszar od Alaski po Kolorado i Nebraskę (Cramp & Simmons 1977, Kear 2005) i aktualnie jego populacja jest stabilna (Birdlife International 2014). Na zimowiska migruje w kierunku południowym na rozległy obszar od Stanów Zjednoczonych, przez Meksyk i Amerykę Centralną, aż

Fot. 1. Świstun amerykański *Anas americana*, Wizna, marzec/kwiecień 2014 (fot. D. Dydo) – *American Wigeon, Wizna, March/April 2014*

do Wenezueli (Cramp & Simmons 1977, Pyle & Pyle 2009). Corocznie zalatuje na kontynent europejski, gdzie notowane są przede wszystkim łatwo oznaczalne w terenie samce. Stwierdzenia samic są zdecydowanie rzadsze, co zapewne wynika z przeoczenia przedstawicieli tej płci różniących się tylko subtelnymi cechami od samic świstuna, a nie z rzeczywistej różnicy w ich występowaniu (por. Brown & Grice 2010, Ogilvie 2010, Fahy 2013). Większość pojawów miała miejsce w zachodniej i północnej części Europy – w Irlandii (Fahy 2013), Wielkiej Brytanii (Rogers & the Rarities Committee 2005, Ogilvie 2010), Francji (Reeber & le CHN 2012), Holandii (Ovaa et al. 2013), Niemczech (Deutsche Avifaunistische Kommission 2013), a także w Skandynawii (Lehikoinen et al. 2012, Olsen 2013). Dalej w kierunku południowym i wschodnim świstun amerykański dociera rzadko, choć nieliczne stwierdzenia miały miejsce między innymi na Węgrzech, w Estonii i w Czechach (por. np. Hudec 1994).

Świstun amerykański był jednym z najbardziej oczekiwanych gatunków ptaków, mogących pojawić się w Polsce. Jego pierwszych obserwacji dokonano wiosną 2013 roku i miały one miejsce w tych samych rejonach i podobnym przedziale czasowym jak w roku kolejnym (Blank et al. 2013). Nie można więc wykluczyć, że mogą dotyczyć tych samych osobników. Biorąc pod uwagę regularne zalatywanie świstuna amerykańskiego do innych krajów Europy, a także rosnącą liczbę obserwatorów ptaków używających coraz lepszego sprzętu optycznego, w przyszłości można spodziewać się kolejnych stwierdzeń tego gatunku w Polsce.

Jesteśmy wdzięczni Krzysztofowi Dudzikowi za pomoc w zebraniu literatury tematycznej oraz uwagi do pierwszej wersji notatki.

Summary: Next records of the American Wigeon *Anas americana* in Poland. The American Wigeon was observed for the third and fourth time in Poland during the spring 2014. The first male

was observed on 22.03 at Wieleckie Lake (central Poland), while the second on 28.03–2.04 in north-east part of Narew River valley near Wizna (NE Poland). Both records were accepted by the Polish Avifaunistic Commission. Due to the regular vagrancy of this species in Europe and increasing number of observers using better quality optical equipment, more records of this American species are expected in Poland.

Literatura

- BirdLife International 2014. Species factsheet: *Anas americana*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 10/04/2014.
- Blank M., Blank T., Grygoruk G. 2013. Pierwsze i drugie stwierdzenie świstuna amerykańskiego *Anas americana* w Polsce. *Ornis Pol.* 54: 293–294.
- Brown A., Grice P. 2010. *Birds in England*. A&C Black.
- Cramp S., Simmons K.E.L. (eds). 1977. *The Birds of the Western Palearctic*. 1. Oxford University Press, Oxford.
- Deutsche Avifaunistische Kommission 2013. Seltene Vogelarten in Deutschland 2011/12. Dachverband Deutscher Avifaunisten, Münster.
- Fahy K. 2013. Irish Rare Bird Report 2012. *Irish Birds* 9: 577–612.
- Hudec K. (ed.). 1994. *Ptaci – Aves*. 1. Academia, Praha.
- Kear J. (ed.). 2005. *Ducks, Geese and Swans: Species accounts (Cairina to Mergus)*. 2. Oxford University Press.
- Lehikoinen A., Aalto T., Huhtinen H., Lampila P., Lehikoinen P., Normaja J., Soilevaara K., Velmala W. 2012. Rare birds in Finland in 2012. *Linnut-vousikirja*, pp. 122–137.
- Ogilvie M.A. 2010. *Ducks of Britain and Europe*. A&C Black.
- Olsen T.A. 2013. Sjeldne fugler i Norge i 2009 og 2010. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomitee for fugl (NSKF). <<http://www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/rapporter.php>> [downloaded at 10.04.2014]
- Ovaa A., Groenendijk D., Haas M., Berlijn M. & CDNA 2013. Rare birds in the Netherlands in 2012. *Dutch Birding* 35: 357–379.
- Pyle R.L., Pyle P. 2009. *The Birds of the Hawaiian Islands: Occurrence, History, Distribution and Status*. B.P. Bishop Museum, Honolulu, HI, U.S.A. Version 1 (31 December 2009).
- Reeber S. & le CHN. 2012. Les oiseaux rares en France en 2011. *Ornithos* 19: 353–395.
- Rogers M.J. and the Rarities Committee. 2005. Report on rare birds in Great Britain in 2004. *British Birds* 98: 628–694.
- Wishart R.A. 1983. The behavioral ecology of the American Wigeon (*Anas americana*) over its annual cycle. PhD thesis. Dept. Zoology, Winnipeg, Manitoba.

Mariusz Blank, Teresa Blank
Sardynkowa 10, 85-435 Bydgoszcz

Danuta Dydo
Rydygiera 3/25, 86-300 Grudziądz

Michał Polakowski
Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Politechnika Białostocka
Wiejska 45a, 15-351 Białystok
polnocne.podlasie@gmail.com